

STIFTELSEN ELEKTRONMUSIKSTUDION STOCKHOLM

Berättelse över verksamheten vid Stiftelsen Elektronmusikstudion (EMS)
1980/81

Styrelsen för Stiftelsen EMS får härmed avge berättelse över verksamheten under budgetåret 1980/81.

Det är framför allt två projekt som stått i förgrunden för verksamhetsåret 1980/81: EMS' kompositionsundervisning för blivande musiktonsättare och den förberedande planeringen av EMS' nya datorsystem.

Undervisningen

Det förstnämnda projektet initierades redan föregående år och innebär ett samarbete med Musikhögskolan i Stockholm i form av en försöksverksamhet med syfte att utveckla en kompositionsundervisning i elektronmusikalisk komposition. En sådan undervisning kan bara beredas ett fåtal elever vid Musikhögskolans kompositionsklass och då som ett biämne. I EMS' kurs, som är tvåårig skall eleverna få en bred och tämligen djupgående utbildning både i analog och digital musikproduktion som skulle göra dem bättre rustade för ett fortsatt konstnärligt arbete inom detta musikområde. Det första året är huvudämnena analog studioteknik, musikakustik samt analys och repertoarkännedom. Ansvariga som lärare för dessa tre ämnen har varit tonsättaren Rolf Enström, professor Johan Sundberg och tonsättaren Lars-Gunnar Bodin. Därtill har eleverna fått viss undervisning vid Musikhögskolan i gehörslära, kontrapunkt, harmoni- och satslära. Åtta elever togs in i denna klass utav 16 sökande och intagningskommitté för kursen bestod av EMS' Konstnärliga Råd samt professor Gunnar Bucht och tonsättaren Pär Lindgren från Musikhögskolan. Kostnaderna för kursen har till största delen legat på EMS.

Undervisningen i elektronisk musik för amatörer - utan tidigare erfarenhet av denna musikform - har ägt rum i den mindre analogstudion. EMS har

ADR: KUNSGATAN 8, 111 43 STOCKHOLM

TEL: 08-14 29 50.

BANKGIRO: 414-2154 POSTGIRO: 70 04 75-7

EMS

2.

haft ett mångårigt samarbete med Kursverksamheten när det gäller denna typ av undervisning. Det är glädjande att se att intresset för undervisningen i elektronisk musik ökar betydligt. Kurserna har fått lov att dubblas, trots detta har endast ca hälften av de sökande kunnat beredas plats.

EMS' nya datormusiksystem

Det andra dominerande inslaget i EMS' verksamhet var förberedelserna för EMS' nya datormusiksystem. Tidigt i februari 1981 fick EMS under en uppvaktning av Utbildningsdepartementet det positiva beskedet att EMS' äskande av ett nytt datormusiksystem skulle kunna beviljas om finansieringen genom lotterimedel tekniskt sett kunde få vissa former. Dessa innebar att den totala äskade summan av 3,1 miljoner kronor kunde slås ut över 6 år - ett ganska komplicerat problem, då upphandlingen av apparaturen måste ske i princip under ett halvår. Finansieringen kunde lösas på så sätt att EMS tog ett banklån hos PK-Finans att amorteras på 5 år och att Sveriges Riksradio bestrider räntekostnaderna under denna tid.

Under våren bedrevs ett intensivt planeringsarbete för att vara beredd för upphandlingen som skulle starta den 1 juli 1981. En särskild datorinvesteringskommitté bildades där, förutom EMS' egen personal, även Erik Nyberg, Michael Hinton, Rolf Enström, m.fl. ingick. Under ett antal möten fastslogs huvuddragen i systemet. Det är nästan alltid så att den tid, som förflyter mellan inlämnandet av ett investeringsäskande och då det till äventyrs beviljas, är så lång att kostnader och apparatyper har hunnit ändra sig så mycket att nästan en helt ny detaljplanering är nödvändig.

Det slutgiltiga system som gruppen arbetade fram baseras på Digital Equipments dator VAX11/750, till denna ansluts en arrayprocessor av fabrikatet Floating Point FP-120B. För själva ljudgenereringen kommer 4 digital-till-analogomvandlare och en analog-till-digitalomvandlare av märket Digital Sound Corporation att finnas, Vidare kommer en bank om 256 digitala tongeneratorer att konstrueras och byggas i EMS' egen regi. De nya tongeneratorerna kommer att kunna utföra komplex FM i olika former.

Samarbete med andra institutioner

Även under 1980/81 har EMS haft ett givande samarbete med Sveriges Riksradio, vilket bl.a. resulterade i den Internationella Festivalen för Elektronisk Musik och ägde rum på Cirkus i Stockholm 16 - 18 september. Under dessa tre konserter kunde många både svenska och internationella verk presenteras, varav flera svenska stycken var uruppföranden. GMEB, d.v.s. Group de Musique Experimentales de Bourges var speciellt inbjudna att presentera kompositioner gjorda i denna studio. GMEB representerades vid festivalen av tonsättarna Christian Clozier och Pierre Boeswillwold.

I juni 1981 var det EMS' tur att bli inbjuden att arrangera och producera inte mindre än sex hela konserter med ny svensk musik för festivalen med experimentell musik i Bourges som arrangeras av GMEB. Företrädesvis

EMS

3.

framfördes elektronisk musik producerad vid EMS, men även en del instrumental musik fanns med på programmen. Man kan utan vidare säga att detta var en av de största samlade manifestationerna av svensk elektronisk musik i utlandet. Resebidrag till musikerna ställdes till förfogande av Sveriges Riksradio, Rikskonserter och svenska ISCM-sektionen.

EMS' studiochef var också 1981 Riksradios juryrepresentant i den internationella tävling för elektronisk musik som varje år anordnas av GMEB i Bourges och som vanligtvis avgörs i mitten av april.

EMS har också haft ett samarbete med Centre Culturel Suèdois, vilket har resulterat i dels att en konsert med svensk elektronisk musik kunde presenteras i Hotel de Marle 14 april 1981, dels att flera av de instrumentala verken som framfördes i juni i Bourges kunde framföras också på C.C.S. den 9 juni. Elektronmusikkonserterna presenterades av studiochefen och tonsättaren Ragnar Grippe.

Seminarier och annan undervisningsverksamhet

Även under verksamhetsåret 1980/81 har EMS' seminarieverksamhet fått inskränkas till att bara omfatta utländska tonsättare. De fem utländska tonsättare vilka givit seminarier på EMS är:

15 sept -80	<u>Charles Dodge, USA</u>
Presentation av Dodge's kompositionsverksamhet
22 sept -80	<u>Gerald Bennet, Frankrike</u>
"En metod för datorsyntes av sångröster samt denna metods användning för mer allmän generering av klanger. Praktiska tillämpningar sett ur komponistens synvinkel."
19 febr -81	<u>Anestis Logothetis, Österrike</u>
Presentation av Logothetis' senaste elektron-musikaliska produktion.
<u>Erhard Karkoschka, Tyska Förbundsrepubliken</u>
11 maj -81	"Form and Material: are there common interdependencies and are they also valid for electronic music?"
13 maj -81	"An Approach to a Theory of Music Notation"

EMS har dock blivit inbjuden av olika institutioner att ge information och kunskap om elektronisk musik i form av seminarier. Således har studiochefen hållit seminarier vid följande institutioner:

EMS

4.

1. Stiftelsen Västsvensk Musik i Göteborg 27.10 -80
2. Institutionen för Arkitektur K.T.H. 20.11 -80
3. Institutionen för Estetik vid Uppsala Universitet 17.3 -81
4. Västsvensk Musik 4 - 5.4 -81

I augusti 1980 arrangerade EMS en internatinell kurs i datormusik med följande deltagare: Åse Hedström (Norge), David Jaggard (USA), Kevin Jones (Storbritannien), Thomas McKenney (USA), Leigh Landy (Holland), Ricardo Mandolini (Argentina), samt Dirk Reith (Västtyskland). Kursledare var Tamas Ungvary.

Visning av studiorna har skett för bl.a. följande skolor och undervisningsinstitutioner:

Musikhögskolan i Stockholm, Musikvetenskapliga Institutionen vid Stockholms Universitet, Musikvetenskapliga Institutionen vid Lunds Universitet, Dramatiska Institutet, Högskolan Gävle/Sandviken, Minervaskolan, Fribergaskolan, Norra Latin, m.fl.

Studiorna

Under hela 1980/81 har Studio A1 - den nya analogstudion - varit i bruk 6.174 timmar - vilket är praktiskt taget 24 timmar om dygnet, vardag som söndag. Det har uppenbarligen funnits ett uppdämt behov bland tonsättarna för en studio av denna typ. Det är också intressant att se att detta nya "instrument" påverkar sättet att komponera bland vissa tonsättare. Det sker en fruktbar växelverkan mellan de möjligheter som erbjuds på grund av det nya tekniska verktyget och tonsättaren intentioner och idéer.

Under året har också redigeringsstudion - Studio R - färdigställts. Redigeringsstudion har tillkommit som ett komplement till Studio A1 för att avlasta denna när det gäller sådana relativt tidskrävande men ur apparatsynpunkt mindre avancerade arbeten som redigering och avlyssning. Redigeringsstudion har också visat sig mycket användbar i EMS' undervisning.

Studio A1 har under året använts av nedanstående personer:

Magnus Alexandersson	Max Käck
Jon Appleton (USA)	Magnus Lindberg (Finland)
Christian Bock	Leo Nilsson
Sven-Erik Bäck	Ake Parmerud
Rolf Enström	Pekka Sirén (Finland)
Lennart Fahlén	Percy Ståhl
Zoltan Gáal	Jonas Söderberg
Ulf Grahn (USA)	Tamas Ungvary
Ragnar Grippe	Björn Wallgren
Thomas Hammar	Zagorka Zivkovic
Åse Hedström	Tommy Zwedberg
Richard Kostelanetz (USA)	Lars Åkerlund

5.

Den "lilla" analogstudion, Studio A2, har under året använts 7.740 timmar av nedanstående personer:

Magnus Alexandersson	Max Käck
Peter Andersson	Christer Lindwall
Gunnar Aronson	Michael Loberg (Österrike)
Maria Bergman	Helena Lönnqvist
Anders Blomqvist	Thomas Malbäck
Christian Bock	Göran Martling
Olle Borg	Staffan Nelson
Sven-Erik Bäck	Stellan Nygård
Jan Cederwall	Matti Niemi
Lars Cleveman	Tomas Olsson
Mika Ekberg	Ulf Persson
Sten Eklund	Pål Pettersson
Urban Ekgren	Mats Rendel
Anders Ekström	Martin Rössel
Dan Evensen	Peter Schuback
Claes Falk	Patrik Strömdal
Björn Frankl	Percy Ståhl
Daniel Fredholm	Lasse Summanen
Magnus Gehlin	Stellan Särlefalk
Michael Grahn	Jonas Söderberg
Gottfried Gräsbeck (Finland)	Björn Wallgren
B. Halén	Johan Vipper
Thomas Hammar	Svante Wikman
Per Holmström	J.E. Willgons (Norge)
Stellan Holm	Karl Wärneryd
Robert Hrachovina	Johan Vävare
Ivar Indebetou	Bjarne Zan
Shinji Kanki (Japan)	Zagorka Zivkovic
Hans Knall	Lars Åkerlund
Jesper Kranz	

Den digitala studion, Studio D1, har under året använts 5.484 timmar av följande tonsättare:

Anders Blomqvist	David Jaggard (USA)
Christian Bock	Kevin Jones (Storbritannien)
Lasse Elgstam	Davor Kaifes
Rolf Enström	Shinji Kanki (Japan)
Zoltan Gáal	Erhard Karkoschka (Västtyskland)
Ulf Grahn, USA	Hans Knall
Gottfried Gräsbeck (Finland)	Leigh Landy (Holland)
Thomas Hammar	Anestis Logothetis (Österrike)
Ola Hanson	Ricardo Mandolini (Argentina)
Ross Harris (Nya Zeeland)	Thomas McKenney (USA)
Åse Hedström (Norge)	Erik Nyberg
Michael Hinton	Ake Parmerud
Ivar Indebetou	Dennis Patrick (Kanada)

EMS

6.

Micke Pitulia
Dirk Reith (Västtyskland)
Peter Shore
Thomas Sjöland

Stellan Särlefalk
Tamas Ungvary
Jens Wilke (Holland)

Styrelsen

Stiftelsens styrelse har under året sammanträtt fem gånger. Den har bestått av sex ledamöter och en ordförande. Ordförande var Karl-Herman Tapper, utsedd av regeringen, och vice ordförande Hans Åstrand, utsedd av Kungl. Musikaliska Akademien. Övriga ledamöter var Magnus Enhörning, utsedd av regeringen på förslag av Institutet för Rikskonserter, Bengt Emil Johnson, utsedd av Sveriges Riksradio AB, Ake Parmerud, utsedd av Föreningen Svenska Tonsättare (FST), Kurt Lindgren, utsedd av Föreningen Svenska Populärauktorer (SKAP), samt Johan Sundberg, utsedd av regeringen.

Styrelsens arbetsutskott

EMS' arbetsutskott har bestått av Karl-Herman Tapper, Hans Åstrand, Bengt Emil Johnson samt studiochefen.

Konstnärliga Rådet

EMS' Konstnärliga Råd under ledning av studiochefen har under verksamhetsåret bestått av följande ledamöter: Sven-Erik Bäck, Sten Hanson, Michael Hinton, Rolf Enström och Knut Sönstevold. Rådet har sammanträtt fyra gånger. Under verksamhetsåret har rådet bl.a. diskuterat bokningsregler, vilka verk som skall representera EMS vid elektronmusikkonserter i Sverige och i utlandet, samt samarbetsformer med STIM:s informationscentral.

Personalen

Studiochefen Lars-Gunnar Bodin har under året tjänstgjort på 3/5-tid. Som ingenjörer på heltid har tjänstgjort Per-Olov Strömberg och Göran Svensson, som administrativ assistent på 4/5-tid Eva Sjöstrand, som studioassistent på 1/2-tid Tamas Ungvary, som kamrer på 2/5-tid Ulla Ekelund samt som lokalvårdare på deltid Vasiliki Tsiariou (under hennes sjukfrånvaro Thomas Hammar under tiden 20 november 1980 - 30 juni 1981).

Stockholm den 6 april 1982
STIFTELSEN ELEKTRONMUSIKSTUDION

Lars-Gunnar Bodin
Studiochef